

IRÓK ÉS IRÁSOK

A török irodalom

— Beszélgetés Izzet Melih bejjel —

(Páris, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósító-jától.) 1914 júniusában, közvetlenül a háború kitörése előtt, a párisi La marins-társaság ebédet adott az Ocsay palotában. Ezen az ebéden, amelyen Louis Barthou elnökölt, résztvett egy fiatal, török író, akivel pompásan szórakoztam. Ebből a fiatalemberről, aki akkor a párisi izlésért rajongott, azóta híres regényíró lett: Izzet Melih bej, aki a francia nyelvet ugyanúgy bírja és kezeli, mint anyanyelvét. Mint szüppadi szerző is hírességre tett azóta szert. „Sarmed“ című regényét ő maga fordította törökből franciára, — nem kisebb ember írt hozzá előszót, mint Pierre Loti, — „Laila“ című egyfelvonásosát pedig Pierre Mille ajánlására az egyik párisi színház nagy sikerrel mutatta be.

— A török regény — beszél Izzet Melih bej — csak 50 év óta jelentkezik elbeszélő formában. A török irodalomtörténetben két korszakot lehet megkülönböztetni. Az első, amely a múlt század közepéig tartott, perzsa és arab költők befolyása alatt állott. Ebből az időből származik a „Hurmajun Namé“ regény és a „Dudon Namé“ elbeszélés, valamint a sok szerelmi regény, „Laila és Medzsune“, „Ferhad és Kirine“, „Kerem és Aszli“, amelyeket még ma is olvassanak. Az említett szerelmi párok megfelelnek a keleti Romeo és Juliának, Dafaisz és Kloén-k, Abelard és Heloizának. Ezek a regények erősen erotikusak. Szerzőik Fazuli, Nefés és Nadimé.

— A második korszak 1939 től—51-ig tart. Ekkor érkeznek el Törökországba a nyugateurópai ezmeáramlatok és ekkor működik a törökök legnagyobb költője, Namik Kemal, aki már Chateaubriand, Lamartine és Victor Hugo befolyása alatt áll. Ennek a kornak leghíresebb regényei: „Ali bej kalandjai“ és „Dzsami Dzsulal“. A legnagyobb regényíró ebben a korszakban Ahmed Midhat volt, aki rendkívül népszerű még ma is. „Hassan Fellah“, „Huszsein Mellah“, „Egy török Párisban“ és „Szolimán Mossulban“ című könyvei számos kiadást értek meg.

— A legújabb irodalom főalakja Somi Pasa Zade-Seqagi, aki a „Kaland“ című regényével megalapította a pszichológiai irányt. Helid Zia pedig már egészen a klasszikus francia regények hatása alatt dolgozik és megfigyelőképesége megközelíti a Goncourt-fivérekét. Leghíresebb regénye a „Nemidé“, „A tiltott szerelem“, „A két és fekete“. A legfiatalabb török írók közül három érdemel megemlítést: Halid Edib Hanum, Jakub Kadri és Refik Halid-Bega. Míg Hanum elsősorban regényíró (a „Hondáne“, a „Végzetes ítélet“ szerzője), addig Refik Halid inkább novellista. Kadri a „Nur-Bala“ című művével tűnt fel, amelyben a Bekasi-szekta rejtelmait ismerteti meg a közönséggel.

Izzet Melih bej annak a reményének adott kifejezést, hogy a török irodalom a legközelebbi években jelentős lépéssel fog előrehaladni és meg fogja közelíteni a nyugateurópai irodalom szintjét. (—)

Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher
sörgyártmányait!

Márciusi világos

Dacia extra special.

Bavaria dupla maláta.

Óriási méretű földrengés pusztít Izland szigetén

A lakosság 24 óra óta a szabadban tartózkodik

(Köpenhága, aug. 12. Az Uj Kelet tudósító-jától.) A meteorológiai intézet jelentése szerint tegnap reggel óta egész Izlandban állandóan reng a föld és szünet nélkül követik egymást kisebb-nagyobb földrengések, amelyeket tompa földalatti moraj kísért. A lakosság elhagyta házeit és 24 óra óta állandóan a szabadban tartózkodik, mert a házak beomlásra fenyegetnek. Az anyagi kár óriási, de

emberéletben nem esett kár. A földrengések egyébként Izland szigetén június óta igen gyakoriak. Egy dán tudós, aki nemrégiben tudományos expedíciót vezetett Izlandba, tegnap érkezett vissza Köpenhágába és a ma reggeli lapokban különböző megdöbbentően érvekkal bizonyítja azt az állítást, hogy az izlandi földrengések tektonikus eredetűek.

Előzsiái hármasszövetség létesül Oroszország, Törökország és Perzsia között

(London, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósító-jától.) A „Times“ tsheráni jelentése szerint a legutóbbi forradalmi mozgalmak arra kényszerítik a perzsa uralkodót, hogy tárgyalásokba bocsátkozzon Oroszországgal. A sah rendkívüli követet küldött Moszkvába és Angarába. A hivárgott hírek szerint Perzsia ugyanolyan szövetségi szerződést akar kötni Oroszországgal, mint amelyet Törökország kötött. Ha ez a lépés valóra válik, akkor rövidesen megalakult az előzsiái hármasszövetség, amelynek tagjai Oroszország, Perzsia és Törökország lesznek. Nincs kizárva az sem, hogy Afganisztán is csatlakozni fog ehhez a szövetséghez, amely érezhetőleg fogja hatását az európai nagyhatalmak egész ázsiai politikájára.

Százötven kisebbségi gyermeket hívott meg Bukarestbe az országos román nőegylet

Cantacuzino hercegasszony levele a kisebbségi nőegyletnek

(Cluj Kolozsvár, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Cantacuzino Alexandrina hercegasszonynak jócsengésű neve van egész Erdélyben. Ő volt az, aki a sokat hangoztatott, de nagyon nehezen elinduló megértés szekerét komolyan utnak indította szál, hogy barátságos kezet nyújtott a román anyák nevében, a kisebbségi korban élő anyáknak. Cantacuzino Alexandrina munkásságát egészen a kisebbségi nőegyletrel való harmonikus együttműködésnek szentelte és most a vezetése alatt álló román nőegyletek nevében nemeshangu levelet intézett a kisebbségi nőegyletekhez, amely százötven kisebbségi gyerek részére felajánlja a román anyák vendégszeretetét.

Cantacuzino hercegasszony levele, amelyet a Román Nők Nemzeti Tanácsa valamennyi olyan nőegyletnek megküldött, amely a tavalyi bukaresti kongresszuson képviseltette magát, így hangzik:

„Elnöknő asszony!

Az elmúlt évben, amikor Bukarestben találkoztunk, fogadalmat tettünk arra, hogy összes jogos kéréseiket teljesíteni fogjuk. Bizonyos, hogy igen sok a tennivaló, de önök is el kell ismerjék velem együtt, hogy a körülmények

megváltoztak, hiszen maguk a hivatalos fórumok is megértést mutatnak. A mi munkánk tehát nem volt hiábavaló és bizalommal folytathatjuk tovább a lelkek közeledéséért megindított munkánkat.

E célból javasolom, hogy ez év októberében gyűjtünk össze száz-százötven 12—16 év körüli kisebbségi gyereket, akik az önök gondozása alatt állnak, Bukarestbe. A gyerekek a Román Nők Nemzeti Tanácsának felügyelete alatt a mi gyermekeink vendégei lesznek. Így meg fogják ismerni az ország fővárosát, direkt kontaktus lesz a mi ifjúságunkkal és pájtási érzelmek fognak közöttük kifejeződni. Mi ezt a közeledést előbb egy kisebb lépcsővel megkönnyítve progresszív módon akarjuk kiszélesíteni, hogy ezzel eleget tegyünk anyai hivatásunknak és annak a feladatunknak, amelyet egy évvel ezelőtt Bukarestben magunkra vállaltunk, hogy kölcsönösen megkönnyítsük a béke és megértés útját.

Kérem, hogy legkésőbb augusztus 20-ig tegyék meg észrevételeiket levelünkre.

Alexandra Cantacuzino hercegnő
A Nők Nemzeti Szövetségének
alelnöke

Súlyos zavargások Kréta-szigetén

Pangalos elnök megszüntette szabadságát. Hogyan akarta Andronopulosz megölni a diktátort

(Athén, december 12. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Kréta-szigetén zavargások törtek ki, amelyeket Pangalos ellenségéi szítottak. A zavargások komoly jellegűek, ami kitűnik abból is, hogy Pangalos diktátor megszüntette szabadságát és visszatért Athénba. A kormány felhívást bocsátott ki a krétai lakosokhoz, melyben a krétai kívánságok egy részének teljesítését ígéri.

A Pangalos köztársasági elnök ellen vasárnap megkísérelt merényletről a lapok a következő részleteket jelentik:

Andronopulosz, a merénylő, Pangalos elnök közelében foglalt helyet egy kávéházban, ahol az elnök reggelizett. Andronopulosz a revolvert a kávéházi asztalon asztalkendője alá rejtette, azonban, amikor Pangalos felkelt asztalától, nem vehette a diktátort célba, mert körülötte igen sokan tartózkodtak. Ezért a revolvert a kávéházban az asztalkendő alatt hagyva, Andronopulosz Pangalos után ment és a kávéház folyójában megszólította a köztársasági elnököt, ainek panaszkodott, hogy teljesen tökérement és ezért elhatározta, hogy valami kétségbeesett tettet fog elkövetni.

Közben a kávéházban a pincérek az asztalkendő alatt megtalálták a revolvert és azonnal

értesítették a detektíveket, akik még a kávéház előtt Pangalos jelenlétében letartóztatták Andronopuloszt, aki könnyörögve kezdett, hogy löjjék azonnal agyon.

Pangalos kijelentette, hogy az Andronopulosz folytatta beszégetése alapján az a meggyőződés, hogy a merénylő nem épelméjű. Andronopulosz egyébként bevallotta, hogy 1918-ban az óvárosban meggyilkolta a rendőrtörzst.

Athénben a diktátor szerencsés megmenekülése alkalmából hétfőn hálsádó istentiszteleteket tartottak. Pangalos a saját beszédjével meg az ellene tervezett merényletet és szigorú rendszabályokat fogantatott, hogy a lapok ne adhasanak politikai színezetet a merényletnek. A „Politika“ főszerkesztőjét egy a diktátornak nem tetsző és a merénylőtől való tudósítás miatt őrizetbe vették, néhány óra múlva azonban szabadlábra helyezték.

— Nagyvárad hivatalos akciója a színházi koncesszió érdekében. Bukarestből jelentik, hogy Nagyvárad városi tanácsa nevében Tulbure György tárgyalta Nichifor Crainic kultuszminiszteri államtitkárral Parlachi koncessziója ügyében. Crainic államtitkár megígérte, hogy intervenálni fog Goldis miniszternél a koncesszió jóváhagyása érdekében.

Akimegal

Intim bes

Tegnap egy érdekes egyenesen az Uj Kelet homloku fiatalcs, befaradtan, révetegen.

— Urim, én a

— Imen már

Vesárnap és hétfőn

lén Lugosra mentek

rosszigetbe Nem ka

— Pedig fontos

tózkodási helyüket.

— Miért?

— Mert újból

— Kihez van a

— Sámuel Iris

Erre fölnezünk

jiddis színészetben

Mossi a németekné

— De úgy tud

van a Schwarz fel

— Amint a jel

Romániában, anna

délyben, annak fő

— És elmondta, h

a klíma miatt egy

is operálták és mi

hazajött. Egy ideig

pedig a vilnaiak m

Tudniilik egy ideig

kilencedikére hívtá

hiba következtében

pontosan feltüntet

eltévedt. Az u'on

egyetlen lap, ah

kaphat.

Egy napi sürgő

végre kinyomoztuk

szigeten játszanak

kedves, drága hu

annyi nyugalmat

hogy elmondja pá

egy darab legújab

— A pályama

műkedvelő társas

gondolt volna arr

dom a fejem és

hogy én a polgári

rajongó, a csönde

benne vagyok a sz

— De azért jó

— Csak ha

Máskor valahogy

től, istenen, mil

nek az otthona:

gyelő szeme és a

— Szóval —

1908 ig a híres A

tem. Becsületes,

Fischsohn együtt

Goldfadennal. Ke

országot. Ahol z

gekben, odament

zsurai Charbunb

voltunk.

— Erről az u

leg értékelhető i

— Nos, ami

elég bőséges rész

ilyen impressziót

nagyon hálásak

szemben a hábor

és nagy büszkesé

voltam a „Ji

1918-ban. De bo

sz is, hogy Ber

egyik alapítójává

zsidó színészet

jiddist. Ezt hang

téves hit kapjon

a két zsidó kult

— Mi a véle

— Csak ah

Zemach, mostan

színezz és olyan

világon. A darab

adásra kerülnek,

sők csak olgona

darabot játszana

egyéb, hangulat

építő játékok és

játékok. De egy

Ruhája molymentesse válik, ha Czinknél festtet, tisztított.

Aki megalavította a Habimát és a Künstler Theatert

Intim beszélgetés Samuel Irissel, a vilnai társulat új rendezőjével

Tegnap egy érdekes ember jött Kolozsvárra, egyenesen az Uj Kelet szerkesztőségébe. Magas homlokú fiatalcs, beretvált képű férfi, utól faradtan, rövidetegen.

— Uriam, én a vilnsikat keresem.

— Innen már két hete, hogy távoztak.

Vesárnap és hétfőn Aradon voltak, onnan távoztak Lugosra mentek, de lehet, hogy Maramarosan is megjelentek. Nem kaptunk jelentést róluk.

— Pedig fontos volna megtudnom a távozásuk helyüket.

— Miért?

— Mert újból a szerződötött tagjuk lettem.

— Kihez van szerencsénk?

— Samuel Iris vagyok!

Erre fölémzünk. Samuel Iris ugyanis a jiddis színészetben világmárka, ugyanaz, ami Mosei a németeknél.

— Da ugy tudjuk, hogy ön Amerikában van a Schwarz félé társulatnál.

— Amint a jelen pelda mutatja, itt vagyok Romániában, annak egyik tartományában, Erdélyben, annak fővárosában Kolozsváron.

— És elmondta, hogy Amerikában nem tudott a klíma miatt egzisztálni, megbetegedett, meg is operálták és minthogy kisenevi származású, hazajött. Egy ideig Csernovitzban játszott, most pedig a vilnai meghívására beállt újra közéjük.

Tudniillik egy ideig már közöttük volt. E hónap kilencedikére hívták Aradra; valami kezelési hiba következtében azonban a dátum nem volt pontosan feltüntetve a sürgönyön és azért kissé eltévedt. Az uton azt mondták, az Uj Kelet az egyetlen lap, ahol erre nézve információt kaphat.

Egy napi sürgöny- és telefon-kutatás után végre kinyomoztuk, hogy a vilnsiak Maramaroszigeten játszanak. A nap türelmetlenül telt a kedves, drága humorú művész számára, de annyi nyugalmat mégis magára tudott erőltetni, hogy elmondja pályája történetét, ami ezuttal egy darab legújabb zsidó kulturális történet.

— A pályámat Kisenevben kezdtem. Zsidó műkedvelő társaságban dilettánskodtam. Ki gondolt volna arra, hogy őrök színészkedésre adom a fejem és ma is mosolygok magamban, hogy én a polgári mentalitású, a nyugalomért rajongó, a csöndet szerető ember, hipp hopp benne vagyok a színészet hálójában.

— De azért jól érzi magát ebben a hálóban!

— Csak ha játszom, vagy ha rendezek. Máskor valahogy mindig megkérdem magamtól, istenem, milyen különös, hogy az embernek az otthona: a nagy nyilvánosság ezer figyelő szeme és amohó kritika.

— Szóval — folytatja — színész lettem és 1908-ig a híres Abraham Fischsohnál működtem. Becsületes, jó tradíciójú iskolám volt: Fischsohn együtt dolgozott a nagymelékű Goldfadennal. Keresztül-kasul jártuk Nagy-országot. Ahol zsidók éltek, bármily kis tömegben, odamentünk hozzájuk, még a mandzsurai Charbunban, az orosz kínai városban is voltunk.

— Erről az utjáról nyilván sok színészeileg értékelhető impressziót szerzett?

— Nos, ami az impressziókat illeti, ebben elég bőséges részem volt. A háború rengeteg ilyen impressziót adott, de az idegim nem nagyon hálásak értük. A zsidó színészetnek azonban a háborús idők föltétlenül kedveztek és nagy büszkeséggel, hogy egyik megalapítója voltam a „Jiddisches Künstlertheater“-nek 1918-ban. De boldog művészi élményem volt az is, hogy Berthow-al, a héber Habima egyik alapítójával együtt csináltuk meg az új zsidó színészetet: ő a héber, én és társaim a jiddis. Ezt hangsúlyoznom kell, nehogy az a téves hit kapjon lábra, mintha ellentét volna a két zsidó kultúra megnyilatkozása között.

— Mi a véleménye a Habimáról?

— Csak áhitattal lehet beszélni róluk. Zernach, mostani művészi vezetőjük, elsőrangú színész és olyan rendező, amilyen kevés van a világon. A darabok, amik a Habimánál előadásra kerülnek, valahogy átszentestülnek. Tesztük csak elgondolni, tíz év óta mindössze öt darabot játszanak. A játék maga pedig nem egyéb, hangulatok kilehelésénél. Néhány szereplő játszik és a statiszták-tömegek aláfestik a játékot. De egy nőhaj, ami erről a színpadról

elhágnak, bele vésli, bele horgonyozza magát a szívekbe és gyelvekbe. A Biblia magasztossága és emberisége árulja erről a színpadról. A Dibbukot, Pinsky „Örök zsidóját“ és Beer Hoffmann „Jakob álmát“ a szövegtől egészen eltérően játsszák. Amikor Beer Hoffmann Bécsben meglátta a darabot a Habima előadásában, fölvezésközben fölkiáltott: „De hiszen ez nem az én darabom!“ És hozzátette: „Mégis ezek a művészek mennyire vissza sugározatták a darab lelkét!“

— Milyen most az oroszországi színészet helyzete?

— Már jó régen távol vagyok Oroszországtól, tehát nem tudhatom, mi történik most ott. Akkoriban Mayer Hold, a világ legnagyobb rendezője — zsidó ember — irányította a moszkvai állami színházat és úgy tudom, újsághírekből, hogy ma is ő áll az orosz színészet élén. A Habima ellen a szovjet hatóságok eleinte animozitással viseltettek és nem Mayer Holdnak köszönhető, hogy ez a gyanakvás és

mellőzés megszűnt, hanem Maxim Gorkij barátjának, Stanislaw-kynak, egy orosz származású művésznek, aki hangosan követelte a héber színház elismerését azon egyetlen o'nál fogva, mert a színház igaz művészetet nyújt.

— Most szíveskedjen megint kissé önmagáról beszélni!

— Hát kérem. A tar olyomban van Hauptmann „Elűlyedt harang“-jának a jiddis fordítása. Én fordítottam és én akarom rendezni a vilnaiaknál a nagyhatású drámát. L fordítottam nekik Dickens „Tűzök a tűzhelyen“ című bájos játékát és egy Amerikában nagy sikereket elért komédiát, „Mr. Woot“. Ezekkel ruházok be hozzájuk.

Beszélgetés közben hozták a sürgönyt. Mzőo direktor keresi nálunk elveszettnek hitt bajtársát. Megírja, hogy az esetben, ha módunkban van értesíteni Irist, kööljük vele, hogy a vilnaiak utja Szigetre vezet.

Megtörtént.

Iris Samuel elbucuzott. Ha csak egy mód lez rá, még látni fogja őt Kolozsvár közönsége. Mert Erdélytől való távozásuk előtt — ez a vilnaiak és kolozsváriak közös kívánsága — valószínűleg még fognak itt játszani! (sz. i.)

Szombaton hozzák nyilvánosságra a román-francia védszövetségi szerződés szövegét

A szerződést szeptemberben terjesztik a Népszövetség elé lajstromozásra

(Bucuresti Bukarest, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap híradásunkat, hogy minden ellenkező jelentés ellenére, a régóta vajdó román-francia barátsági szerződést aláírták, Diamandi párisi követ hazaérkezésén kívül ma a francia lapok is megerősítik. Az „Ouvre“ című lap hiteles forrásból jelenti, hogy a Franciaország és Románia között létrejött barátságos szerződést még 1926 július 20-án írták alá Párisban Briand akkori miniszterelnök és Diamandi román követ. Műután a francia-román szövetségi szerződés aláírását nyert, csupán a francia kormány hozzájárulása szükséges, hogy az egyezmény aláírható legyen. Valószínű, hogy szombati megérkezik a franciák beleegyezése és akkor publikálják a szerződést. A szerződés, mely legközelebb nyilvánosságra kerül, a Népszövetség által elfogadott biztonsgági, döntőbíróági és leszerelési alapszövegeken nyugszik. A szerződés teljes szövegét a szeptemberi ülészek folyamán terjesztik a Népszövetség elé. Ez a barátsági szerződés, a lap szerint, betetőzése a Franciaország és Románia között 1916 óta megkezdődött politikának.

A „Journal“ értesülése szerint a francia-román szerződés kimondja, hogy a felek kölcsönösen garantálják egymás területét, tehát valóságos védszövetséget kötöttek. A szerződés kifejezetten hivatkozik a kölcsönös segély kérdéseben a népszövetségi egyezségokmány 16. cikkelyére. A szerződés a vitás kérdések elintézésére a locarnoi szerződésnek megfelelő eljárást követi. A felek kötelezik magukat, hogy esetleges nézeteltéréseiket a Népszövetség tanácsa elé terjesztik, annak javaslatait elfogadják, azon esetben pedig, ha komolyabb differenciák merülnek fel, döntőbíróági eljárásnak vetik alá magukat.

Kolozsváron újra megkezdték az építkezési engedélyek kiadását

A belügyminisztérium hír szerint mégis leállt a kisajátításra összelrt városi telkek beépítését

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városi tanácsnak az a határozata, amely az egyháztörvény 14. cikk paragrafusára való hivatkozással beszünteti a további építkezési engedélyek kiadását, óriási port vert fel országzerete. A határozatért sokat támadták a kolozsvári városi tanácsot, ezeknek a támadásoknak azonban inkább pártpolitikai színezetük volt, mert ma már kétségelentel meg lehet állapítani, hogy a városi tanács rendelkezésével nem az építkezések elé akart akadályt gördíteni, hanem csupán a telektulajdonosokat nem akarta kitenni annak, hogy olyan telken építkezzenek, amely esetleg még kisajátítás alá kerülhet.

A kolozsvári városi tanács ilyen figyelmeztető határozatával tulajdonképpen a város polgárságának érdekében cselekedett. Minder azonban nem menti a városi tanács eljárást, mert a tanácsnak a jelen helyzetben nem az lett volna a feladata, hogy az építkezéseket leállítsa, hanem, hogy az illetékes miniszteri fórumoktól a szeptember 14. szakasz hatályát nem vesztí, a telektulajdonosok amugy is örizzkedni fognak az építkezéstől, ha csak nem akarják magukat kitenni annak, hogy az építő, vagy kész házuk alól rúgnak ki a földet.

A városi tanács határozata ellen minden oldalról megindult koncentrikus kampány teljesen kaotikus eredményeket produkált. A belügyminisztérium felfüggesztette a városi tanácsnak az építkezési engedélyek leállításáról szóló határozatát. Később a városi tanács maga vont vissza a határozatot azzal, hogy egyéni felelősségre mindenki építhet, de ugyanakkor, amikor a városi tanács visszavonta határozatát, a belügyminiszter Prie Octavian intervenciójára hivatkozva helyezte, hogy hatályon kívül helyezi a tanács határozatát felfüggesztését.

A helyzet ma tehát ugyanez, mint két héttel ezelőtt, csak hogy megfordítva. Két héttel ezelőtt volt egy városi határozat, amelyet a belügyminiszter felfüggesztett, ma már nincs városi határozat, de a belügyminiszter beigéri a felfüggesztés hatályon kívül helyezését. Természetesen ez a zavaros állapot egyáltalában nem alkalmas az építkezések felfokozására.

Ma szután Mihály Tivadar polgármester felkereste hivatalában Cruicu járásbíró, aki kö-

Csak 10 napig
tart az átalakítás és addig mindennemű kötött-árú és harisnyát, mélyen lezállított árakban árusít a
Helios lerakat (Főtér 7.)
Mindenki igyekezzen kihasználni
10 napot.

Szigetén

földrendések egyé-
igen gyakoriak.
tudományos expe-
rimenteket vissza Kóp-
pokban különböző,
ítja azt az állítását,
tonikus eredetűek.

Oroszország

jelentése szerint
gy tárgyalásokba
Angorába. A ki-
i Oroszországgal,
megalakult az
g lesznek. Nincs
amely éreztetel

Megnyit

a hivatalos fóru-
A mi munkánk
szalommal folytat-
éséért megindított

ez év októberében
12—16 év körüli
örök gondozása
yerekek a Román
gyelete alatt a mi
Igy meg fogják
rekt kontantusuk
ási érzelmek fog-
ezt a közlekedést
egkönnyítve pro-
esíteni, hogy ezzel
knak és annak
gy évvel ezelőtt
tunk, hogy köl-
béke és megértés

augusztus 20-ig

relünkre.

uzino hercegnő

zi Szövetségnek
ike“

getén

ndronopulos

klük még a kávés-
en letartóztatták
ni kezdett, hogy

ogy az Androno-
ése alapján az a
lő nem épelméji.
liotta, hogy 1918-
aa rendőrfőnököt.
nczés megmeze-
adó istentisztele-
sajtón bosszulja
pyletet és szigorú
t, hogy a lapok
etet a merénylet-
készítőjét egy a
merényietről s.óó
ték, néhány óra
lyzték.

akciója a szín-

Bukarestből je-
ei tanácsa nevé-
Nichifor Crainic
Parlaghi kon-
allamtitkár meg-
Goldis minisz-
a érdekében.

szittat.

zölte a polgármesterrel, hogy leiratot kapott, amely szerint az agrártörvény 14. paragrafusát mindaddig nem hajtják végre, míg a végrehajtás urcsítására külön szabályrendelet nem érkezik. A vizsgálobíró közlése alapján a városi tanács haladéktalanul megkezdi újra az építkezési engedélyek kiadását.

Egy bukaresti híradás, amely természetesen még megerősítésre szorul, arról számol be, hogy a földművelésügyi miniszter a jogbizonytalanság megszüntetése érdekében hatályon kívül fogja helyezni az agrártörvény 14. paragrafusát. Ha ez valóban megtörténik, úgy az építkezési nyugodtan megindulhat, mert a telektulajdonosokat nem fenyegeti többet a kiszájtás veszélye.

Hölgyek! Urak!

Figyelem!

Megérkeztek az őszi gyapju divat-új-donságok a

„HELIOS“

terakaiba (Főtér No 7.)

hol az alábbi feltűnő olcsó árakban lesz kiszolgálva.

- Női gyapju mellény ... Lei 375
- Női gyapju divatmellény ... 475
- Női gyapju poul-over ... 500
- Férfi gyapju poul-over ... 550
- Női gyapju kabát ... 700
- Női gyapju divat kabát ... 800

Női és férfi keztyűk, valamint harisnyák legelőcsőbb bevásárlási forrás

Fényképészek, Amateurök!

Fényképszeti cikkeiket a legelőcsöbben

Bernát

papirosáruházában,

Plata Unirii 29 szám alatt [Laydakrászda mellett] szereshetők be.

Lemezket kidolgozunk. — A világíró Angol Imperial lemezek gyári lerskats.

Remington Modell 92 és Remington hordozható írógépek

képviselője Révész Ernő, Mavosvásárhely, Főtér 47. Tel. fon 1-26

Kérjen ajánlatot. Kivánára bemutatás díjtalan. A világ legerősebb gépei. 92 jel az eddigi 84 jellel szemben.

Minden nő

ki bőrének üdesejét és tisztaságát meg akarja őrizni, használjon dr. Bló-fóle

Havas gyopár-krémot, szappant, pudert, mosdóvizet

— Arab összeesküvés Transzjordániában. Jeruzsálemből jelentik: A transzjordániai hatóságok nagy összeesküvést fedeztek fel, amelyet a medjellii és a benisakari törzsek terveztek a transzjordániai keresztények ellen, akiket le akartak gyilkolni. A komplotban állítólag kormány hivatalnokok is részt vettek.

Milyen arányu emelést kapnak a nyugdíjasok

Manoilescu államtitkár elismeri, hogy az új emelés sem javít sokat a helyzeten, de jelenleg a kormány nem rendezheti véglegesen a kérdést. Hadiözvegy, aki 75 lejt, tanító aki 35 évi szolgálat után 895 lejt kap egy hónapra

(Bucaresti-Bukarest, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Manoilescu pénzügyi államtitkár ma fogadta a sajtó képviselőit és statisztikai adatokkal alátámasztott beszámolót tartott előtűtt a nyugdíjemelésről. Az államtitkár kijelentése szerint a kormány intenciója az volt, hogy az összes nyugdíjakat normalizálja. Ez azonban a rendelkezésre álló eszközökből csaknem teljesen lehetetlen. A kormány nagyon jól tudja, hogy ez a mostani emelés csak egy lépés a normalizálásra, de sem a kormány intenciójának nem felel meg, se nem biztosítja a nyugdíjasok egzisztenciáját. Hasz évi szolgálat után ma egy tanító 463, egy járásbíró 1075, egy törvényszéki elnök 1686, egy kapitány 1350, egy ezredes 2314 lejt nyugdíjat kap.

— Ne beszéljünk a hadiözvegyekről — mondotta az államtitkár, — akik 150, illetve a gyermektelenek 75 lejt kapnak havonta. Ha a kormány normalizálni akarta volna a nyugdí-

jakat, úgy további 9 milliárd lejt lett volna szüksége azon az 1 milliárd 800 millió lejten kívül, ami rendelkezésre állt. Másik nehézsége a normalizálásnak az, hogy négy különböző kategóriájú van a nyugdíjasoknak. Vannak, akik az 1902, 1919, 1921, vagy 1925. évi rendelet alapján vannak nyugdíjazva. Ezek mind más és más kulcs szerint kapják a nyugdíjakat. Így van tanító, ak 35 évi szolgálat után 895 lejt olyan tanító, aki ugyanannyi szolgálat után 4499 lejt havi nyugdíjat kap.

— Arra törekedtünk, — mondotta az államtitkár — hogy a lehetőség szerint rendeztük a kérdést. A hadügyi tárcához tartozók 15 százalékos emelést fognak kapni. A polgári tárcához tartozó nyugdíjasoknál két kategóriát állapítottunk meg. Azok, akik 1926 évben nem kaptak emelést 100 százalékos, akik 1926-ban 40 százalékos emelést kaptak, 15 százalékos emelésben részesülnek.

Megállapították a kisebbségi konferencia programját

(Genf, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Augusztus 25—27. között tartják meg Genfben a kisebbségek második konferenciáját, amelynek napirendjén a következő kérdések szerepelnek: 1. a kisebbségek kulturális szabadsága, 2. a nyelvhasználat rendezése, 3. a gazdasági tevékenység szabadsága, 4. a polgári jogok, 5. a választói jog, 6. a kormányok és nemzetiségi kisebbségek között felmerült viták elintézése.

Windischgrätz szenzációkat ígér a frankpör táblai tárgyalására

Gadó István a Tisza-pör bírása fog elnökölni a tárgyaláson. A kormány kinevezte Zdravetz utódját

(Budapest, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A frankpör táblai tárgyalását, mint ismeretes, augusztus 16-ra tűzték ki. Az első két nap ismertetéssel, a harmadik a törvényszéki ítélet felolvasásával fog eltelni. Az ítéletet csak egy hétre rá hirdetik ki.

A tárgyalás iránt nagy az érdeklődés. Windischgrätz a rabkórházból betegszállító kocsin viszik a tárgyalásra. Windischgrätz az ítéletábránál szenzációsan érdekes részletekkel akarja kiegészíteni a törvényszéken tett vallomását Schulze, valamint a franciák szerepéről. A főtárgyalás elnöke Gadó István lesz, aki a Tisza-pör tárgyalását is vezette.

A frankügyvel kapcsolatban a magyar kormány döntött Zdravetz páter tábori püspök megtrédesdett

állásának sorsáról. Eredetileg azt tervezték, hogy a tábori püspökséget nem töltik be, hanem az állás egyházi teendőinek ellátására valamelyik főpapot kéri fel. Ez a terv nem valósult meg, mert mint most egészen megbízható forrásból jelentik, a tábori püspökséget Luttor János dr. balatonfűrdői plébánosnak kínálják fel, aki azt el is fogadta.

Luttor dr. az ellenforradalom idején teológiai tanár volt Veszprémben és bizalmasa a fővezérségek. Erdemai is ebből az időből való, valamint a kommunizmusból, amikor Luttor dr., mint a veszprémi ellenforradalmár kiküldöttje közel három hétig volt a Szeged-alsóvárosi zárda vendége. Luttor János balatonfűrdői plébános a közeli napokban foglalja el új állását.

Alarcos rablók éjszakai támadása a kassa-oderbergi vonat ellen

Az egyik bandita agyonlőtte a budweisi sörgyárost

(Kassa, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapról mára virradó éjjel a kassa-oderbergi vasútvonal egy személyvonatán, Zsolna és Várna között egy harmadikosztályú fülkébe hat alarcos fiatalember ment be s revolvereiket előreszegezve „pénzt vagy életet!” kiáltással az utasokra vetették magukat. Iszonyu zavar, pánik keletkezett erre a fülke nyolc utasa között. A támadók épen a fosztogatáshoz akartak látni, amikor a fülke egyik utasa, Kavka Alois budweisi sörgyáros támadóját nyakon ragadta és fojtogatni kezdte. Élet-halál küzdelem fejlődött ki a gyáros és támadója között. Ami ezután történt, azt a nyomozás eddigi eredményei még nem derítették fel. Az irtózatos kavardásban valaki megrántotta a vészféket és ugyanebben a pillanatban a gyáros átlőtt fejjel terült el a fülke fapadja előtt. A vonat másodpercek alatt megállott s ekkor a támadók, még mielőtt a kalauzok megtalálták volna a fülkét, amelyben a támadás történt, legrázták a vonatból.

feltevése az, hogy a rablók az erdősekben rejtőztek.

A budweisi gyároson, akinél állítólag százhuszezer cseh korona volt, amit a rablók elvittek, az előhívott orvos már nem tudott segíteni. A golyó az agyvelejébe hatolt s azonnal megöltte.

Kavka társaságban volt dr. Kacsik János troppanai orvos, akiknek a sörgyáros által megtrágyított rablók kezét-lábát összeköttek és agyonlövésvel fenyegették meg, ha mozdulni mer. Ő adott aztán részletes felvilágosítást a rablótámadásról, amelyről a kassai rendőrség telefon útján értesült. Pongrácz tanácsos azonnal kiszállt a kassai pályaudvaron, hogy a vonat utasait kikérdezze. A vonat azonban már akkor elment s így a rendőrség csak közvetve és nem szemtanúktól értesült a rablógyilkosság részleteiről. Ezekből a kihallgatásokból, valamint az összelőtt vasúti kocsin talált nyomokból sz a feltevés alakult ki, hogy a gyáros támadójával hosszasan viaskodott és a revolvert tartó kezét igyekezett magától elhárítani. Erre vallanak a fülke felső részén talált lövés-nyomok. Az utasok közül egyesek azt mondták, hogy a gyáros támadója álarcát próbálta lerántani és

a rabló ekko
Az eddig
a rablók O
példátlan val
dás ügyében

A je

Még nem tartóztatt

(Sofia, ország és J
miniszternek
a bandák és
Ebből a cél
1. A
csupán a jó
szerződés
2. A
lenné tétel
A kü
amelyre ko
A há
a jegyzéket
A ju
konciliáns
nyugalom
Buka
minisztériu
a polgár k

A jegy
azonban az
intézetnek
Istendi köz
nagyobb i
port szerb
megtámadt
három lak
és a sötét
területre.

Ugyan
arról szám
hatóságok
tek le, am
Eddig 18
vezére La
tagjai ren
megbizva
komitációs
Cseh
hogy Bor
Cmil her

Kol

Felo

(Cluj)
tudósítója
amerikai
bankár a
nak egy
kárrel
menyi
már rég
gyárlás
visszakap

A je
pénzcsop
csak Na
nak is t
lozsváro
linget. T
Kolozsv
fejzése
terhelye
Taffli t
tében a
felvette

Az
reggel
tárgyal
—
jellegte
hogy a
városok
mondha
hanem

a rabló ekkor lőtte agyon. Az eddigi vizsgálatból valószínű az is, hogy a rablók Oderbergben szálltak a vonatra. A példátlan vakmerőséggel végrehajtott rablótámadás ügyében jóformán Szlovenszko egész rend-

őrsége megfeszített erővel nyomoz. [Tekintettel arra, hogy az azonnali intézkedések folytán a rablók nem hagyhatták el az ország területét, egészen bizonyos, hogy rövidesen horogra kerülnek.

A jegyzékváltással még nem simult el a bolgár komitációs affér

Még nem érkezett meg a szófiai kormány válasza. Jugoszláviában 18 bolgárt tartóztattak le titkos szervezkedés miatt. Boris király találkozott apjával és Masarykkal

(Szófia, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalosan jelentik: Románia, Görögország és Jugoszlávia képviselői tegnap délután kollektív jegyzéket nyújtottak át a külügyminiszternek. A jegyzék felhívja a bolgár kormány figyelmét annak szükségességére, vessen véget a bandák és a Bulgáriában különböző nevek alatt szereplő forradalmi bizottságok működésének. Ebből a célból az illetékes kormányok kívánják, hogy

1. A bolgár kormány rendelkezje el határmenti hatóságainak, teljesítsék kötelességüket, nem csupán a jó szomszédi viszony szempontjából, hanem a határ rendjének biztosítására kötött szerződésük értelmében is.

2. A kormány tegye meg az intézkedéseket az említett szervezetek működésének lehetlenné tétele érdekében.

A külügyminiszter a három követnek azt válaszolta, hogy tudomásul veszi a jegyzéket, amelyre kormányának határozata alapján fog válaszolni.

A három követ eltávozása után Baroff külügyminiszter, a minisztertanács előtt felolvasta a jegyzéket. A kormány válasza még nem került nyilvánosságra.

A jugoszláv és görög sajtó kiemeli, hogy a bolgár külügyminiszter magatartása igen konkláns volt és biztosította a diplomatákat, hogy kormánya mindent meg fog tenni a nyugalom biztosítására.

Bukarest, augusztus 12. A bolgár kormány válasza még nem érkezett meg a külügyminisztériumhoz, de bizonyos, hogy a válasz már szövegezés alatt áll. Szófiai jelentések szerint a bolgár kormány megértette, hogy tulajdonképpen a provokációk terén.

Tovább tartanak az incidensek

A jegyzékváltás barátságos lefolyása ellenére azonban az incidens még nem tekinthető elintézettnak. Szófiai jelentés szerint tegnap este Istendi közelében fekvő Zlato Novi faluban nagyobb incidens történt. Egy emigráns csoport szerb területre bolgár területre hatolt, megtámadta a községet és megebeszítette annak három lakosát. Tíz bombát hajítottak a falura és a sötétség védelme alatt visszavonultak szerb területre.

Bolgár komitációs összehívást leplezték le

Ugyanekkor a belgrádi „Politika” című lap arról számol be, hogy Karibrodban az ottani hatóságok nagy komitációs-szervezkedést leplezték le, amely jugoszláv területen működött. Eddig 18 embert tartóztattak le. A szervezet vezetője Lazarov tábornok fivére. A szervezet tagjai rendszeres szoldot kaptak és azzal voltak megbízva, hogy bolgár betörés esetén a bolgár komitációsakat minden erővel támogassák.

Cseh felhívatalos jelentés alapján közölték, hogy Boris bolgár király Eudoxia hercegnő és Ciril herceg társaságában Pósiyénba érkezett.

Kolozsvár is opciót adott Gyhl angol bankárnak

Felozlították Arad város tanácsát. A kolozsvári és temesvári tanácsok ügye most áll vizsgálat alatt

(Cluj Kolozsvár, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt egy amerikai pénrcsoport nevében Mischaajnevszky bankár ajánlatot tett Kolozsvár város tanácsának egy kétszázmillió lejes kölcsönről. A bankárral a tanács megvitatta a kölcsön valamennyi feltételét és opciót kapott. Az opció már régen lejárt, Mischaajnevszky azonban egyáltalában nem jelentkezik és így a város visszakapta szabadságát.

A jelenleg Nagyváradon tartózkodó angol pénrcsoport megbízottal, mint ismeretes, nemcsak Nagyváradnak, hanem több erdélyi városnak is tették ajánlatot. Így többek között Kolozsvárnak is felajánlottak 300 ezer font sterlinget. Tegnap tiédésen foglalkozott az ajánlattal Kolozsvár város tanácsa és a tanácskozás befejezése után dr. Osvada C. Vasile polgármester helyettes dr. Kertész Jenő és Richard R. Taffli tanácsos, valamint Nemes Simona kíséretében átutazott Nagyváradra és a tárgyalásokat felvette az angolokkal.

Az Uj Kelet nagyvárad munkatársa ma reggel beszélgetést folytatott Osvadával, aki a tárgyalásról a következőket mondotta:

— Tárgyalásaink egyelőre csak informatív jellegűek és így mindössze annyit mondhatok, hogy azok arra irányultak, hogy az érdekeltek városok együttesen szerezzenek kölcsönt. Azt mondhatom, hogy ezuttal nem ötletszerű akcióról, hanem komoly kölcsönről van szó.

Sajnos, a nagyvárad város házának vezetőségével nem léphettem érintkezésbe, mert Tulbure polgármester jelenleg Bukarestben van.

Más forrásból azt az információt kaptuk, hogy a tárgyalásokon, amelyek tegnap a késő éjszakai órákba nyúltak el, sikerült a kolozsvári megbízottaknak is Emil Gyhl bankárral a kölcsön felvételére vonatkozólag megállapodásra jutni. A megállapodás eredményeként Kolozsvár városa is kiadja az opciót, az angol pénrcsoport képviselőjének.

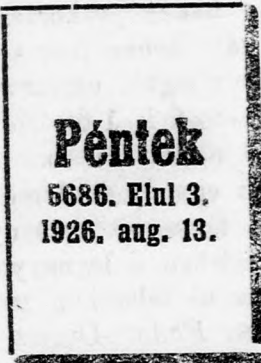
Bukarest, augusztus 12. Jelentették az erdélyi lapok, hogy Arad város tanácsát felozlították. A Rapid munkatársa tegnap délután érdeklődött a belügyminisztériumban, ahol azt a felvilágosítást nyerte, hogy minden aggodalom korai, mert a községi tanácsok reviziójára és esetleges felozlatására csupán ősszel kerül sor.

A Rapid munkatársa ma délelőtt Caroiannal belügyi vezé igazgatóhoz intézett kérdést, aki kijelentette, hogy tegnap óta változott a helyzet. A consiliul permanent ugyanis ma délelőtt ülést tartott és a kiküldött vezérfelügyelő jelentése, valamint az összegyűjtött indokok alapján kimondotta a tanács felozlatását. A „Monitorul Oficial” holnapi számában meg is jelenik a rendelet a tanács felozlatásáról és az ideiglenes tanács kinevezéséről. A temesvári és kolozsvári városi tanácsok ügye most áll vizsgálat alatt.

HIREK

Az Uj Kelet Kelet az egyetemes országok és házaság alaplapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolvas szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet elkövetkező számaiban lesz a kelet országairól szóló cikkek sorozata.

A mai naptár

— Németország szeptemberben feltámasztja a Népszövetségbe. Londonból jelentik: „Westminster Gazette” úgy értesül, hogy Németország szeptemberben belép a Népszövetségbe, minthogy Brazília tiltakozása a legközelebbi népszövetségi ülésen nem okozhat nehézségeket. A svéd delegátus állítólag ragaszkodni fog ahhoz, hogy Németország egyedül lépjen be a Népszövetségbe és hogy a delegátusok számát ne emeljék fel. Svédország nem támogatja a lengyel követeléseket sem, mert nézete szerint a szeptemberi ülésnek főfeladata az lesz, hogy karesztülviigység Németországnak a Népszövetségbe való felvételét.

— Tíz évre állapítják meg a hadsereg költségvetését. Bukarestből jelentik: A „Dimineața” értesülése szerint a hadügyminiszter Averescu tábornokkal együtt elhatározta, hogy szeptember végére összehívja a nemzetvédelmi tanácsot, amely a király elnökletével megállapítja a hadsereg tíz évi költségvetését és ennek realizálási módjait, amelyek függetlenek legyenek esetleges kormányváltásoktól. A konferenciára meghívják valamennyi politikai párt vezetőit is. Hadügyi körökben egyelőre kétségbeesetten megcáfolják a katonai szolgálat leszállítására vonatkozólag elterjedt híreket.

— Uj vezető-éget választott a máramaroszigeti Barisszia. Szombaton, augusztus 7-én tartotta meg a máramaroszigeti Barisszia évi közgyűlést. A közgyűlés mindvégig igen komoly mederben folyt le. A helybeli Barisszia ugyanis már hosszabb idő óta egyes okok folytán tétlenségre van kényszerítve. A közgyűlés volt hivatalos Barisszia sorsa felől döntené. A jelenlévők hosszabb vita eredményeként, tekintettel a máramaroszigeti speciális körülményekre kénytelen voltak figyelmen kívül hagyni a Barisszia-alapszabályokat a vezetőségre vonatkozólag és a hitehatalmát ére egy négy, illetőleg háromtagú elnöki tanácsot választottak, akik egyenlő jogkörrel vannak felruházva. Az elnöki tanács rendes tagjai lettek: Fried Mikea, Weisz Sándor és Rosenfeld Géza, pottag: Ringler Harman. A közgyűlés a direktórium tagjain kívül dr. Fried Ábrahámot a Barisszia zekáját elnöki tisztséggel ruházta fel, aki a direktórium ténykedése felett tartozik ügyelni. A közgyűlés végül közzönetet mondott Kaufmann Deszőnek, a Barisszia volt roszionjának és vezetőségének eddigi ténykedéséről. A Barisszia új vezetőségére vár az a nehéz feladat, hogy a szigetifűjűség végre belekapcsolódják a szerves cionista életbe és maradó munkát produkáljon.

— Elsüllyedt egy angol tengeralattjáró. Londonból jelentik: Az admirális közli, hogy a devonporti dokkban a H 29. számú tengeralattjáró, amely javítás alatt állt ott, elsüllyedt. Attól tartanak, hogy a főgépész és négy dokkmunkás a tengerbe fulladt. A tengeralattjáró elsüllyedése Londonban nagy meglepetést keltett. Hir szerint a hajó éppen egy próbatúráról tért vissza, amikor hirtelen feloldalra dőlt és alámerült. Hat matróz, akik a fedélzeten tartózkodtak, azonnal a tengerbe ugrotak, ahonnan kihalászták őket. Valószínű, hogy a többiek a tengerbe fulladtak, minthogy a tengeralattjáró szelepei a katasztrófa idejében éppen nyitva álltak.

— Egy bukaresti nagybirtokos 200 ezer dollárt adományozott a világ legnagyobb távcsövének elcsészítésére. Párisból jelentik: Ma került nyilvánosságra az a rendkívüli érdekes alapítvány, amelyet Dima bukaresti nagybirtokos és felesége a párisi obszervatóriumnak tett. A romániai házaspár 200.000 dollárt adományozott a francia

tudományos intézetnek azzal a rendeltetéssel, hogy a hatalmas összeg egy eddig még soha nem látott nagyságu telezkóp felállítására fordítsa. A gégezi méretű távcső a világ összes eddigi messzlátóinak erősségét felül fogja múlni és elkészítő munkálatait külön erre a célra épített műteremben kezdték meg. A terveket egy eddig ismeretlen nevű konstruktőr-mérnök dr. Rehey készítette. A teleszkóp átmérője több mint öt méter szélességű lesz. A francia optikusok a találmány tanait egyelőre a lehető legpesszimistikusabban bírálják és főleg az ötméteres átmérőt nem tudják a gyakorlatban elképzelni. Az eddigiekkel eltérő módon az új világcsoda nem lencse, hanem tükrörendszerű lesz. A világ legnagyobb távcsövével ma a Chicago melletti Jerkes város csillagvizsgáló obszervatóriuma rendelkezik. Ennek a távcsőnek 160 méter szélességű az átmérője. Röviddel ezelőtt hasonló tudósításokat írtak az angol lapok egy londoni mérnök új eljárásáról, amely ezt a távcsövet néhány milliméterrel megszelesítette. Párisban a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek most az új teleszkóp megvalósulására.

— **Kinevezés.** Fedor Dezsőt, a Renner-bíró volt dísznemesét a Sarpic bukaresti filmvállalat erdélyi expositurájának a Transylvania filmgyár Rt.-nak cégigazgatójává nevezték ki.

* **Értesítés.** F. év augusztus 15-én a székház-építési részlegnek utolsó részlete is esedékes. Tekintettel arra, hogy az alapszabálymódosítások már érvénybe léptek, felkérjük iparos társainkat, akik hátralékban vannak, hogy hátralékaikat fizessék be, ellenkező esetben végrehajtás útján leszünk kénytelenek azokat behajtani. Cluj, 9.26. augusztus 11-én. Moldovan, elnök.

— **Eljegyzés.** Teleki Margit Gherla (Szamosújvár) és Barna Tibor Arad jegyesek.

— **Németországban megkezdtek a császári zászló használatát.** Berlinből jelentik: A mai nappal életbe lépett a zászlószínekre vonatkozó előzői rendelet és így a jövőben a köztársasági zászló mellett a császári színt is használhatják. A weimari alkotmány megszavazásának évfordulója egész Németországban rendben folyt le. Coolidge, az Egyesült Államok elnöke, táviratot intézett Hindenburghoz szerencsekívánatainak adva kifejezést Németország fejlődéséhez.

— **Rakovszki lesz Zinovjev utódja a III. Internacionáléban.** Bukarestből jelentik: Hivatalos helyre érkezett értesülés szerint Zinovjev utódja a III. Internacionálé vezetésében Rakovszki lesz. Rakovszki jelenleg a párisi szovjetkövetséget vezeti és már évek óta nagy szerepe van a külföldi kommunista agitáció irányításában.

* **Beiratkozások a cluj-i ort. izr. hitk. középiskolájába.** Cluj ort. izr. hitközség középiskolájában az 1926-27. tanévben a beiratkozások szeptember 1-8-ig, a felvételi vizsgák 10-15-ig, a javító vizsgálatok 10-15-ig, az V. felvételi vizsgák 20-25-ig tartanak. A VIII. osztályt végzett növendékek taccalaureatusi vizsgája szeptember 25. és október 10. között lesz. Tanév kezdete szept. 23. Igazgatóság.

— **Kloroformos szegfűvel raboltak ki az eger-karlsbadi gyorsvonaton egy nyugalmazotti pénzügyi tisztviselőt.** Pozsonyból jelentik: Az Eger és Karlsbad között közlekedő gyorsvonaton raffinált módon raboltak ki tegnap egy nyugalmazotti pénzügyi tisztviselőt. A tisztviselő Egerben beszélt az egyik fülkébe, ahol már bennült egy elegáns hölgy és két válasszékosan öltözött ur, akik idegen nyelven beszéltek. A tisztviselő igyekezett bekapcsolódni a társalgásba és a szép hölgy tört németességgel beszélt hozzá és igen kedvesen viselkedett. Kedvessége annyira ment, hogy néhány pernyi ismeretség után egy piros szegfű dugott a tisztviselő gomblyukába. Az öreg ur érthető élvezettel szívta magába a szegfű illatát. Néhány szippantás után azonban ellenállhatatlan álomság vett rajta erőt, lehajította fejét a vonat párnájára és édesen elszenderült. A vonat már jóval túlhaladt Marienbadon és Karlsbad felé közeledett, amikor a tisztviselő felébredt és észrevette, hogy sem pénztárcája, sem pénze nincs meg. A tisztviselő azonnal jelentést tett a karlsbadi pályaudvar rendőrségének és átadta a corpus deliktív vedlett vörös szegfűt is. A rendőrtisztviselő, aki a feljelentést átvette, megszagolta a szegfűt és meglepetve állapította meg, hogy a virágillat közé erős kloroform-szag is vegyül. Valószínűleg mind a három utitárs valamelyik nemzetközi vasúti tolvajbandának a tagja.

Szabadlára helyezték Haast, a magdeburgi gyilkossággal vádolt gyárost

Az antiszemita Kölling vizsgálóbíró ellen fegyelmi eljárást indítanak. Titkos társaságok és jósnók kutatnak a bűnügyi botrány hátterének felderítésére

(Berlin, aug. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A meglepő fordulatokban gazdag magdeburgi juszticiómord legújabb szenzációja az, hogy az ártatlanul meghurcolt Haas gyártulajdonos Kölling vizsgálóbíró kénytelen volt mégis szabadlára helyezni. Ezzel a zsidóellenes politikai hajszára legizgalmasabb fejezete lezárult. Haas lakásába szakadatlanul érkeznek az üdvözlő táviratok és virágsokrok. Maga Haas holnap üdülés céljából többhetes szabadságra utazik. Vizsgálati fogsága folyamán süllehez és feleségéhez a levelek szárait intézték.

Naponta husz-harminc olyan levél érkezett hozzájuk, amelyben könyöradományt kértek. Több jósnó is jelentkezett és egy asszony azt írta, hogy naponta spirítusza szíránszót rendez csak azért, hogy a Helling elleni gyilkosság részleteit felderítse és hogy minden héten el fogja küldeni a jelentést működése eredményéről. Egy fiatalember felajánlotta, hogy ötezer márkáért hajlandó magát valami kisbűn büntetékéért a Haas gyáros melletti cellába zárni és azt ígérte, hogy ki fogja szabadítani a gyárost. Titkos szervezetek is alakultak ezzel a céllal, hogy az igazságügyi botrány hátterét megvilágítsák.

Az országos törvényszék fegyelmi bírósága Kölling vizsgálóbíró ellen, aki a Haas elleni vizsgálatot a legutóbbi napokig vezette, megindította a fegyelmi vizsgálatot. A magdeburgi törvényszék főlebbviteli tanácsa elrendelte ugyan Haas gyárosnak

— **Betiltották a „Tolnai Világlap”-jának a behozatalát.** Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium ma betiltotta a „Tolnai Világlap” behozatalát. A betiltásra az adott okot, hogy a „Cuvantul” mai számában a „Tolnai Világlap”-jának egyik oldalát hozta ki a szerkesztés, amely oldalnak képet és szövegei a „Cuvantul” szerint irredenta tendenciájú.

— **Jövőre felavatják Ausztrália új fővárosát.** Londonból jelentik: Már majdnem teljesen befejeződtek az új ausztrália főváros építkezési munkálatai. Canberrának fogják hívni az új fővárost, amely mintegy két kilométernyire fekszik Uj-Dél Wales tartomány határától. Az új fővárosnak 1927 májusában lesz az ünnepélyes felavatása. Canberrában teljes szesztilalom lesz és a város körül kilencszáz négyszögmetrföld körzetben tilos lesz mindenféle alkohol árusítása. Már évek óta épül ez a város és egyizben egy óriási erdőéges következtében majdnem elpusztult. Jövő májusra már az összes közhivatalok és állami intézmények átköltöznek az új fővárosba.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Kocz Rudolf tanárt, Kolozsvár egyik legrégibb és legérdemesebb sportemberét és edesatyjának váratlan elhunytával. Az elhunyt egyike volt a legérdemesebb globetrottereknek (a világháború előtt V. Mohamed szultán kosmimestere volt). Ma délután temetik el Brassóban.

— **Ha a király takarékos.** Belgiumban tudvalevőleg a frank érekromlása miatt egész sor takarékosági rendszabályt léptettek életbe. Albert belga király — mint Brüsszelből jelentik — jó példával akart előljárni a takarékoságban és elhatározta, hogy autó helyett ezenül lehetőleg motorbiciklit használ. A király néhány nappal ezelőtt új motorbiciklijén nagyobb kirándulást tett, amikor a Orlonon felé vezető úton két csendőr állta útját.

— **Mutassa a motorkerékpárokra kirótt adóbefizetési bárcáját,** — kiáltott a királyra az egyik csendőr.

Albert király szó nélkül a zsebéből nyúlt, megmutatta a szabályszerű nyugtát és azután a megrökönyödött csendőr tisztelgési között nyugodtan folytatta az útját.

— **Összeállították az FTC ellen szereplő KAC—Haggibbor kombinált csapatot.** Tegnap este munkában röviden jeleztek, hogy augusztus 22-én Kolozsvárra érkezik Budapestről az európai hied FTC csapata, melynek ellenfele a KAC és a Haggibbor legjobb játékosából összeállított együttes lesz. Értesül-

és két vádolt-társának szabadlára helyezéséről, ellenük indított büntügyi eljárást azonban még nem szüntették be.

Braun dr. védő ma kijelentéséből, hogy hatékig nem kocsátották rendelkezésre a vizsgálat iratait és a „Lokalanzeiger” mai állításából, hogy a magdeburgi törvényszék főlebbviteli tanácsa arra a meggyőződésre jutott, hogy nincsen súlyosan terhelt vád, arra lehet következtetni, hogy Kölling vizsgálóbíró esetleg visszavet szabadságáról, ami az igazságügyi botrány újabb meglepésszerű fordulatára adhat alkalmat.

A különböző jelekből arra lehet következtetni, hogy Haas gyáros ellen az eljárást még tovább folytatják. Így megint felvetődik az a kérdés, kik mozgatják a háttérben a Haas gyáros ellen indított hajszát. Annyi tény, hogy Kölling vizsgálóbírók a magdeburgi rendőrfőnökhöz intézett levelét nem maga Kölling, hanem mások fogalmazták meg. Tisztázni kell Mayer képviselő szerepét is, aki a berlini függőségben Severing porosz belügyminiszter ellen azt a vádat emelte, hogy pártolja Haas gyárost. Ez a képviselő, aki egyébként később hangoztatta, hogy tettének nem volt semmi politikai háttere, úgyvezetett elnöke a német nemzeti néppártnak és közindomásán, hogy nagy befolyással van a jobboldali sajtóra. Mayer képviselő azonkívül felügyelőbizottsági tagja egy magdeburgi rapilapnak, amely alaposan kivette részét a Haas ellen indított kampányból.

— **Ötvenmillió dinárt örökölt egy kofa.** Budapestről jelentik: Váratlanul nagy szerencse érte Ternek Jánosné, született Balogh Terézt. Férje, aki tizenhat évvel ezelőtt Amerikába vándorolt, nemrég meghalt és óriási vagyont hagyott hátra, amit végrendeletileg felesége és tízennyolc éves fia örökölnék. A vagyon mintegy ötvenmillió dinárra becsülhető, amit Ternek fáradtságos munkával szerzett. Ternekné Balogh Teréz részben szomorúan, részben boldogan vette tudomásul az amerikai birt. Máról holnapra előrerukkolt a magyarországi milliárdosok csztályába.

— **Elfogták négy hirhedt vasúti beöröt.** A kolozsvári vasúti rendőrség már betek óta több börtönből kiszabadult zsebmetszőt figyel, akik folyton az állomás körül ólálkodnak, de eddig egyetlen esetben sem sikerült őket tetten érni. Ma délelőtt a vasúti rendőrség egyszerre négy zsebmetszőt tartóztatott le munkaközben. A tettenért zsebmetszők Nagy Sándor, Nagy Antal, Moskovits Antal és Erős Sándor régi ismerősei már a rendőrségnek és az ügyészségnek. Megmotozásuk alkalmából egy egész halom különböző értékű tárgyat találtak náluk. A négy zsebmetszőt átadták az ügyészségnek, Deban Joan rendőrigazgató pedig Cotz komiszárt bízta meg, hogy a betörőtársaság legutóbbi működésére fényt derítsen.

— **Robogó személyvonat mozdonyvezető nélkül.** Londonból jelentik: Németországban szombat éjjel különös vasúti baleset történt. Egy személyvonat a szászországi haladó tehervonatba, két kocsi összeütközött és három utas súlyosan megsebesült. Mint később kiderült, a szerencsétlenségnek az volt az oka, hogy a személyvonat mozdonyvezetőjét, aki kihajolt a mozdonyból, két mérföldnyi távolságban a szerencsétlenség színhelye előtt egy táviróoszlop lesodort a mozdonyról és holnap maradt a sínek között. A személyvonat ettől kezdve vezető nélkül robogott tovább és elérve az előtte haladó tehervonatot, balesetladt.

* **Palaszina** legújabb és legkövetesebb fali-térképje 100 lej, az Uj Kelet könyvostályában.

Farka

A

(Cuj K

tudósítóját

a Nagyipa

ve's gének

rutiu Jaou

elnökéhez,

ipari szako

r l lemond

laltóságával

Farkas

szálló ipa

meglepetés

igazgató n

magát a k

dékát szöb

az egy k e

A form

az előki

aktuálitást

zése nem

let Negrut

miután jel

Az Ang

Tisza csa

A „N.woy

körökből jel

csoport aján

készségmillio

Tisza csator

nem nevez

mely ezt a

Ner

ügyminiszter

szólva kijele

beszéli, are

nyes valuta

mértékben l

módozatokat

nek arany

pénzügymini

dés marad,

clasz piac k

epektálni a

egyetlen fiz

Tör

földi ker

jelentik: A

dósítója az

latják az o

rákat. Az

már legköt

szepolyben

öntetü hat

A kormár

Kolo

Cuj, P

vár és

varhely

rékpén

kül

7

V

Or

KÖZGAZDASÁG

Farkas Mózes vezérigazgató lemondott a kolozsvári kamara ipari tagozatának elnökségéről

A vezérigazgató nagyfokú elfoglaltságával indokolja a lemondást

(Cuj Kolozsvár, augusztus 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Farkas Mózes dr. vezérigazgató, a Nagyiparcsói és Munkaadók kolozsvári Szövetségének elnöke, tegnap levelet intézett Negrutiu Jánoshoz, a kereskedelmi és iparkamara elnökéhez, amelyben bejelenti, hogy a kamara ipari szakosztályánál eddig viselt elnöki tisztéről lemond. A vezérigazgató nagyfokú elfoglaltságával indokolja lemondását.

Farkas Mózes lemondása a kamarához közelálló ipari körökben nem keltett nagyobb meglepetést, mert köztudomású, hogy a vezérigazgató már néhány hónap óta távolította magát a kamarai teendőktől és lemondási szándékát szívbőlileg még márciusban, bejelentette az egyik elnökségi ülésen.

A formai lemondás pedig különösen, amióta az elnöki teendőktől is távolították magát, skizáltságot nyert, úgy, hogy annak bekövetkezése nem történt váratlanul. A lemondó levelet Negrutiu elnök még nem vehette kézhez, miután jelenleg nem tartózkodik a városban

és csak holnap érkezik haza.

Ez el a kérdéssel egyidejűleg az UGIR legutóbbi választási ülés is foglalkozott, ahol Farkas Mózes ugyancsak bejelentette, hogy a kamara ipari szakosztályának elnökségéről súlyos elfoglaltsága miatt, lemondani kénytelen. Igazgatói tanács tagját a volt elnök továbbra is megtartotta.

A lemondást a kamarai törvény értelmében a kamara elnöksége a legközelebbi, vagyis a szeptember elején megtartandó igazgatótanács ülés elé terjeszti, amelynek ipari tagjai megejtik a kamarai alelnöki állásra, illetőleg az ipariszakosztály elnökségére a jeölléseket, majd egy meghatározott időben megejtik a szavazást. Az ipari szakosztálynak összesen 16 választott és hivatalból kinevezett tagja van, akik választók választhatók. A kereskedelmi szakosztály tanács tagjai ebben a választásban nem vesznek részt. A választás eredménye nem igényel miniszteri jóváhagyást és csupán egyszerű bejelentés tárgyát képezi.

Angol kölcsönt ajánlanak a Duna-Tisza csatorna kiépítésére. Párisból jelentik: A „New York Herald“ párisi kiadása beavatott köréből jelenti, hogy egy angol-amerikai pénzügyi csoport ajánlatot tett a magyar kormánynak egy kétszázmillió aranykoronás kölcsönre, amely a Duna-Tisza csatornarendszer kiépítésére szolgál. A lap nem nevez meg részletesen a pénzügyi csoportot, mely ezt a kölcsönt folyósítani akarja.

Nem lesz aranylira. Volpi olasz pénzügyminiszter egy képviselő nyílt kérdésére válaszolva kijelentette, hogy az aranyliráról főlegesen beszélni, aranylira nincs, mert a papírlira a törvényes valuta Olaszországban. Emellett fogva a legnagyobb mértékben helyteleníti az olyan megállapodásokat, melyek aranylira alapján precizizozzák a fizetési módokat és épen úgy helyteleníti a mérlegeknek arany lírában való megállapítását. Az olasz pénzügyminiszter ezen kijelentése mellett nyílt kérdés marad, hogy a hanyatló lírakurzus mellett az olasz piac külföldi hitelezői hajlandók lesznek reponktálni a papírlirát, mint törvényes valutát és egyetlen fizető eszközt Olaszországban.

Törökországban feloszlatták a külföldi kereskedelmi kamarákat. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph“ diplomáciai tudósítója azt írja, hogy Törökországban feloszlatták az összes külföldi kereskedelmi kamarákat. Az erre vonatkozó kormányrendelet már legközelebb meg is jelenik. A Konstantinápolyban tartózkodó külföldi diplomáták egyöntetű határozott tiltakozó lépésre készülnek. A kormányintézkedés elsősorban az angol,

olasz és görög hajozás ellen irányul. A kormány főtörvénye a török nemzeti és kereskedelmi flotta megerősítése. A leg súlyosabb kárt az angol kereskedelem és hajózás szenvedte, mert a nemrég kötött angol-török politikai szerződésből, amely a mosuli kérdést rendezte, hiányzik a német-török kereskedelmi egyezményhez hasonlóan pótszerződés.

A lengyel szénexport nagyarányú növekedése. Varsóból jelentik: A lengyel széntermelés fokozásával egyidejűleg a lengyel szén exportja is állandóan növekszik. Egy statisztika szerint, míg 1925 júniusában 600 ezer tonnát exportáltak, 1926 ugyanezen hónapjában már 1.391 ezer, júliusban pedig 1.835 ezer tonnát tett ki az exportált lengyel szén mennyisége.

Árlejtések. Kolozsvár város gazdasága augusztus 24 én nyilvános árlejtésen elad egy cséplőgépet. — A kolozsvári klinikák igazgatósága árlejtést hirdet tízezer kilogram zab és huszezer kilogram jóminőségű széna szállítására. Az ajánlatok beadásának határideje szeptember 10.

Megoldást nyer a dicsőszentmártoni Nitrogéngyár nacionalizálási kérdése. Erzsébetvárosból jelentik: A dicsőszentmártoni „Nitrogén“ műtrágya és vegyütermékek gyára egyike Erdély legnagyobb iparvállalatainak, amely eredetileg a Magyar Általános Hitelbank alapítása és érdekeltisége. Több éven át folytak a vállalat nacionalizálása iránt tárgyalások, amelyek azonban nem vezettek eredményre, mint hogy a bukaresti nagybankok az utóbbi időben már huzózkodnak ipari vállalatokban való

Laboratoriu LEO
ing. Theodor de Stiepek, Ghimbav - Brasov

ujabb érdekltségváltásoktól. Amint értesülünk, a vállalat egyelőre aként akarja rendezni jogi helyzetét, hogy a dicsőszentmártoni telepe, mint a bukaresti anyavállalat fiókját jegyeztesse be. Az esiránti kérvényt már be is nyújták az erzsébetvárosi törvényszékhez.

A mezőgazdasági termények és szerszámok kedvezménye az új CFR tarifában. Bukarastól jelentik: A legfőbb gazdasági tanács tegnap délelőtt ülést tartott G-rofid miniszter elnökletével, amelyen tanulmányozás alá vették a CFR konzultatív bizottsága által előterjesztett tarifacsalási tervezetet. Garofid miniszter javaslatára a tanács, amelyen Pestoriu vasutügyi vezérigazgató is résztvett, különböző módosításokat eszközölt az új tarifában a mezőgazdasági termények szállításának megkönnyítése érdekében. Kedvezményben részesítették a műtrágya szállítását, a célis, a szerszám, a mezőgazdasági gépek és traktorok, a kerítézdrot, a szőlőkaró, valamint egyéb mezőgazdasági szerszámok és termények tarifáját.

ÖZSDE

Augusztus 12 én

A lej Zürichben 240.00—237.50, Párisban 16.65, Budapesten 322, Bécsben 323.25, Prágában 15.50, Berlinben 192.50

Kolozsvár. Az alacsonyabb zürichi jegyzés ellenére a belföldi piac lanyha. A lej a zürichi utóban 235 el jegyezték. Az árfolyamok következők:

Bécs 31.00—31.20, Prága 6.52—6.55, Budapest 321—323, Páris 6.15—6.25, Zürich 42.70—42.80, Newyork 220.00—221.00, London 1073—1075, Milánó 7.30—7.40.

Zürich. Zariat: Berlin 123.10, Amsterdam 307.60, Newyork 517.12, London 2514.50, Páris 1420.00, Milánó 1897.00, Prága 1532.50, Budapest 72.30, Belgrád 912.50, Bukarast 240.00—237.50, Varsó 53.00, Bécs 73.15.

Bukarast. Devizák: Páris 6.10, Berlin 52.60, London 1072.00, Newyork 220.00, Milánó 7.35, Zürich 42.74, Bécs 31.30, Prága 6.51, Brüsszel — Budapest 31.20.

Bukarast. Valuták: Napoleon 870, német márká 53.00, leva 160, török lira 120, francia frank 1070, francia frank 6.60, svájci frank

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cuj, Pista Unirii No 7. — Saját tőkét 48.000.000 lej. — Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Áru-aktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Turini FIAT autók

kizárólagos képvisellete, Bihar- és Szilágy-megyékre.

Legujabb típusu 509 és 503-as autók raktáron.

VELOCITAS garage (box)

Oradea, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 14. — PIRELLI gumilerakát.

Montmartrei záróünnepély

Fundatia Culturala
Cinema Principele Carol
mozgósínház a Magyar Színházban

13 Péntek 13

Bemutató: a ker II a világ legnagyobb filmtraktója

Montmartrei farkasok

Dráma, 8 felvonásban, főszerepben a legszebb filmszínésznő: Gloria Swanson.

A szezon záróünnepélye alkalmával minden belépő sorsjegyet kap, amelyvel részt vesz az előadás alatt megtartandó sorsoláson.

Nyeremények: I. 1 kgr. legfinomabb Mellssa bonbon és 2 üveg világhíru Bogza likör. — II. 1 doboz legfinomabb Mellssa bonbon és 1 üveg világhíru Bogza likör. III. 1 üveg Bogza likör.

Előadások kezdete fél 5, 7 és fél 10 órakor

48-00, olasz lira 7-75, drachma 2-60, dinár 3-85, dollár 221 00, lengyel forint 20 00, osztrák schilling 32-00, magyar korona 32 00, cseh korona 6-65, belga frank 6 40, holland forint —.

A FILM

Hogyan készül a forradalmi film?

Egy angol újságíró egész érdekes módon filmesítette meg saját tapasztalatait át a portugál forradalmat. Az újságírónak ugyanis Gomez Costa diktátor interjút ígért július kilencedikére. Délelőtt 11 órakor a zsurnaliszta a diktátor palotája előtt volt, nagynehezen bejutott az előszobába, ahol várakozott. Tarka kép zajlott itt: orondanc tisztok jöttek ment k, katonai és polgári notabilitások váltották föl egymást, az idő eljárt és két óra volt, amikor közölték vele, hogy az audienciák ideje lejárt. Viszont haza sem mehetett. Az esetet mulatságosnak tartotta, de hirtelen tanuja lett egy történelmi aktusnak. Nagy mozgás. Az előszobában egy egész vezérkar jelenik meg, élén egy generális: Carmona külügyminiszterrel. Nyílik a diktátor ajtaja és a küszöbön megjelenik maga a diktátor. Két tiszt odalép hozzá, néhány szót szólnak és a diktátort a generális elé kísérik. A tábornok valami proklamációját olvas, a diktátor aláveti magát és vége a forradalomnak. A zsurnaliszta a történelmi pillanatot teljes tudatában leszáll a fölépítőn. De itt utját állják. Kérik utlevélt, vízumot lejár. Nagy pech. Letartóztatják és fedezet mellett autón elviszik. Az utcán a tömeg azt hiszi, hogy Costa hívét viszik a rendőrségre. Megállítják, megállítják az autót és kimentik. Francia beszédben köszöni meg a tömeg szolgálatát, el akar menni, de az emberek vállakra emelik és ünneplik. Igen ám, de a színen lovasrendőrök jelennek meg és mindenki menekül. Megint elfogják az újságírót. De alig mondja ki a rendőrtiszt a letartóztatást, máris pikás katonák jönnek a rendőrség épületébe. A forradalmi mozinak végül az angol konzul vetett véget, aki tudomást szerzett az angol újságíró szorult helyzetéről és maga váltotta ki a forradalom és ellenforradalom karjaiból.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné **שרה ברקוביץ** vendéglője, Grada-Mare, Str. Nicolai Jorga (Zodfa-utca) No 19. Ismert előrendű konyha! Méréskelet áruk.

Férjhez adom teljes kelettel és 150 ezer lei hozománnyal rendelkező hűgomat rades existenciával bíró izr. orientáltsághoz. Leveleket kérek „Kereskedő jellegre az Új Kelet kiadójába.” 1548

Kiváló praxissal rendelkező 26 éves med. univ. fogorvosnő hűgomat férjhez adnám hozzáillő intelligens izr. uriemberhez. Leveleket kérek „Diplomát jellegre az Új Kelet kiadójába.” 1543

Kosztot és lakást kaphat két intelligens zsidó fiatalember. Főtér 13 sz. második emelet.

Vízvezetők és villany-szerelők tanulók fizetéssel felvételtnek Vadász & Co-nál, Calea Regale Ferdinand 65. 1493

Eladó

hálószobaberendezés Monostori-ut 55.

Sarzel

Fierarie Vasúziel

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Telefon 1949

Köser konyha. Iskolás gyerekek koszt és szállás, abonensnek havi elszámolásra felvételtnek, Fochs Amalia, Reglin, Calea Mihai Viteazul 16 sz. (Volt Krausz fősze vendéglő) 1543

Eladó

Ültetberendezés általa kitar miatt sürgösen eladó. Szabó Pózszika, C. Regale Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 14

Használt zsákok, minden célra vesző és elad Schulz David, Timisoara, Preyer utca 24. Telefon 22-40. 1276

Két intelligens lány tartat közelében, teljes ellátást kaphat, zongorahasználatnal. Cima kiadóban.

Két nagyobb iskolás lány szeptember 1-re lakást és teljes ellátást kaphat zsidó családnál, a főtér közelében. Cima kiadóban.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei.

Uj bérlők a Magyar Színházban. Délelőtt is, délután is élénk, mozgalmas élet van most a tithári irodában. A jövő évradra szóló bérletkötések felvételére gélélett 10 órától 1-ig s este 6 órától 8 óráig. Telefonon, levélben, személyesen jelentik be igényeiket azok, akik eddig nem voltak a színház bérlői, de most meggyőződtek arról, hogy a bérletrendszer igen nagy megtanarítást is jelent és amellet rendkívül kényelmes is. A bérlők úgy-zólván félton fogják megnézni előre biztosított helyükről azokat az előadásokat, amelyekre a napi közönségnek teljes árat kell fizetnie és tülekedni kell a jegyért. Mert a színház minden újdonságot, minden érdekesebb előadást s minden vendégfellépést bérletben akar játszani s ezen az uton akarja megszolgálni azt a fellángolt lellesedést, amellyel a kolozsvári közönség a színház létalpjának megtartására sietett. Mindenkit kér a színház, akinek szándékában van bérletet, jelentse be mielőbb óhaját, mert egyrészt most még jobb helyet is tud magának biztosítani, mint később, másrészt a bérletkötéseket már néhány nap múlva le kell zárni.

Ac első előadások. Szombaton este 9-kor nyílnak meg a színház kapui. A tavalyi évad legnagyobb ujdonsága, a Dr. Szabó Juci fog ezuttal 12-edszer színtekerülni Poor Lilivel, Marsi, Miklóssy, Forgács, Mihályfiyal és a Mészáros Béla vendégjátékával.

Heti műsor

Szombat este 9-kor: Dr. Szabó Juci (Megnyitó előadás, Ujdonság 12-edszer, Poor Lili fellépésével, Mészáros Béla vendégjátékával. Rndes helyárak. Sorozat 1.)

Vasárnap d. n. 6-kor: A Hattyu (16-odszor, Mészáros Béla vendégjátékával. Leszállított helyárak. Sorozat 2.)

Vasárnap este fél 10-kor: Marika (Ujdonság, 6-odszor. Sorozat 3)

Hétfő este 9-kor: A Cárnök (Poor Lili fellépése. Sorozat 4.)

Mégis csak legjobb a késnélkül

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén higienia szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja.

kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az mindenütt kapható. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírásu a valódi.

Reszling József fodrász Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sigaret-Marmaticei egyedüri Glanzman Adolf illatszertár Str. Bog Vodz 40

Figyelem!

Aug. hó 15-én megnyílik Clujon Renner palotával szemben levő „Parisien” szálloda **שרה ברקוביץ**

óttérme.

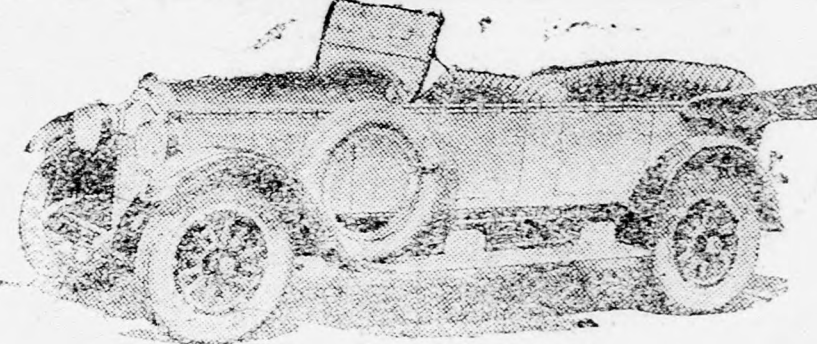
Izletes konyha! Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Abonansok elfogadtatnak! Reggeli és uzsonna is kapható.

Albert Sámuelné vezetése alatt Kiszolgáló leányokat keresünk!

Nickelező telep

orvosi műszerész. Elvállal fémtárgyak, orvosi műszerek, disztárgyak nickelozását, ollók, borotvák és kések, nyomdai papírvágó késék, stancnik és sakterkésék speciális készítését és tükörérvényezését. Fried Jenő, Cluj, Piata Uniril No 22.

Rendelésnél hivatkozzon a 15-ös számra.

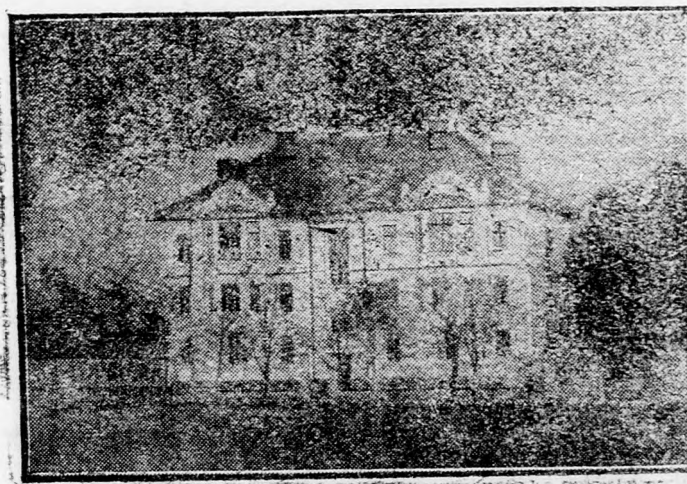

Rendelésnél hivatkozzon a 15-ös számra

Buick, Oldsmobil és Citroen

márkájú autómobilok a mai napig, mint szolid és elegáns építmények rivális nélkül maradtak. Nagy benzín- és gummi- valamint ármegtakarítás az összes márkákkal szemben.

Kaphatók a NOEL fiókjánál — Brassó.

Dr. LEONHARDT és Dr. FLECHTENMACHER SZANATORIUMA BRASSÓ—BRASOV

Kut utca 42 e, Telefon 150 szám.

Ujjonnan épült modern gyógyintézet, melyben elsősorban sebészeti-nőgyógyászati-és szülészeti betegek fogadtatnak, de ragályos és elmebeteg kivételével mindenféle más beteg is. A sanatórium a fő-pályaudvartól néhány perc alatt elérhető.

Modern sebészeti felszerelés külön aszeptikus és szeptikus műtőtermekkel. Röntgenintézet (átvilágítás, fényképezés, kezelés). Modern villanykezelés a legújabb gépekkel (Diathermia, Kvarc-és SOLLUXLÁMPA, villanymassze, Galvanisatio, Faradisatio, villanyhőfürdő, endoskópia, stb.). Lift. Elsőrendű ellátás. Három betegosztály. Szegényeknek kedvezményes árak. A beteg az állomástól és a városból a sanatóriumba való szállítását az intézet vállalja. Vezető orvosok és tulajdonosok:

Dr. Leonhardt János a segesvári kórház volt igazgató sebész-főorvosa.

ifj. dr. Flechtenmacher Károly volt klinikai tanársegéd és volt brassói sebészeti sanatóriumának vezető orvosa.

Barbesztó. Eg kristal és nyo

1928 Augustus

Leveg

A detonáció

(Budapest, a sítójától.) A ma háromnegyed hé meg. Az emberek, hogy mi tő lálgtások kezd megisméltöttek, főváros déli irány hatók, amelyek végül vólóságos részen. Nemsok házai felé, amek kor már százezi Körülbelül negy hitek érkeztek

— Eg Csepp — Felrobban Csakhamar mentők autóm bogtak a fővár megindult a ké scra, lovasrendő son, katonák és mobilokon, a I hajók, motoros teljes seberségg ben a pillanat hogy meddig l már el az utat gyalog, kocsi irányába.

Ezzel a tód ember viszont igyekezett kijü városon és a T teket akarták a robbanások fekvő Csepel sz tömbjeire. Sok pályaudvarra é kal el akarták

Mialatt a f mes érzése tar a Weisz Manf borzalmas jele

A munkás itteni gyártel detonáció után me'yik töltény robbant és hó A katasztrófa jöttek tulajdo műhely gépos nyomban utá pár perc alatt többi épülete dolgoztak nu megközelíteni hogy a gyárt távolabb kerf től. A telepe területen kiü lven még ma épülete volt.

Az első p az volt, amik Weisz Manfr tegei. Ez az